

да приложим пълната забрана

Коалиция за живот без тютюнев дим

Coalition for Life Without Tobacco
Smoke

ДО

**Г-ЖА ЦЕЦКА ЦАЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
41-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

**Д-Р ДАНИЕЛА ДАРИТКОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
КЪМ 41-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

УВАЖАЕМА Г-ЖО ЦАЧЕВА,

УВАЖАЕМА Д-Р ДАРИТКОВА,

Членовете на Сдружение „България без дим“, както и организациите към Коалиция за живот без тютюнев дим категорично възразяваме срещу предложението, направено от двама народни представители за промяна на текстове в Закона за здравето, свързани с тютюнопушене в заведенията за хранене и развлечения.

Аргументите, посочени в мотивите, не почиват на проведени научни или национално представени проучвания, които да обосноват „нарастването на безработицата с поне 30 хил. души“ сред персонала на заведенията, както и „спад в приходната част на бюджета с не по-малко от 300 млн. лв.“

Изминалият период от пет месеца е много кратък, за да бъде направена обективна оценка на състоянието, а и няма налични официални данни, които да доказват този апокалипсис.

Някои от данните за приключилия летен туристически сезон говорят точно обратното – 5 % ръст в броя на туристите, 7.5% ръст в броя на нощувките и то при условията на въведената забрана. По данни на Института за анализи и оценки в туризма резервациите за коледните и новогодишни празници, както и за предстоящия зимен сезон са много обнадеждаващи – отново при условия на забрана за тютюнопушене.

При анализа на причините за възможен спад в оборотите и приходите на някои заведения за хранене и развлечения не трябва да се изтъква само забраната за тютюнопушене в помещенията, а следва да се отчитат и други съществуващи обективни показатели, като повишаване цените на храните, на тока, водата, отоплението, инфлацията, сезонното наемане и последващо освобождаване на персонал. Според нас една от най-важните причини е

Проект с подкрепата на Bloomberg Philanthropies, чрез Международния съюз за борба с туберкулозата и белодробните заболявания и Световната белодробна фондация.
Изпълнява се от фондация АДРА България, в партньорство с БиТиВи, BlueLink.net, вестник „Капитал“, Министерство на здравеопазването и Smokefree Partnership – Брюксел.
Телефон +359 882 37 40 40.
Е-поща project@zabrana.bg.
Бул. „Сливница“ 257, ет.3.
София 1202.
www.zabrana.bg

въздържането на хората от разходи за развлечения. Обективно това се доказва и от резултатите на проведеното през месец септември 2012 г. национално представително проучване на НЦИОМ. Един от изводите е: „Недостигът на финансови средства най-често кара българските домакинства силно да редуцират разходите си за луксозни стоки, услуги и развлечения. За 80% от интервюираните моментната или трайна липса на пари води до отказ от развлечения като гостувания, посещения на ресторанти, барове и т.н. Преди четири години този дял е бил по-нисък с цели 16%.“

Не може да не споменем и проведените през последните години мета-анализи, свързани с въздействието на забраната за тютюнопушене и ефекта върху хотелиерския и ресторантьорски бизнес:

- Международната агенция за изследване на рака към Световната здравна организация публикува преглед на 165 проучвания през 2009 г., в който се посочва, че „политиките за среда без тютюнев дим нямат отрицателен икономически ефект върху бизнеса на ресторанти, барове или обекти, обслужващи туристи, като много изследвания откриват малък положителен ефект от тези политики.“¹

- Преглед от 2003 г. на 97 изследвания на икономическото влияние на законите за среда без тютюнев дим показва, че „Всички от най-добре проектираните изследвания установяват нулев или положителен ефект от законите за ресторанти и барове без тютюнев дим върху продажбите и заетостта. Законодателите могат да действат в защита на работещите и на редовните посетители от токсичните вещества във вторичния тютюнев дим, уверено отхвърляйки твърденията, че ще има отрицателен икономически ефект.“

- Преглед от 2005 г. на 115 изследвания от Австралия, Канада и САЩ показва, че „законодателството за среда без тютюнев дим няма отрицателен ефект върху продажбите, приходите, печалбите и заетостта на ресторанти, барове, хотели и игрални обекти в дългосрочен план.“²

- Всички изследвания, показващи отрицателно влияние са били подкрепени от тютюневата индустрия.³

Нито вносителите на законопроекта, нито ресторантьорите отричат вредното въздействие на тютюневия дим. Въпреки това отново ще посочим опасните последици от пасивното тютюнопушене:

По данни на Световната здравна организация „В световен мащаб се оценява, че около 600 000 човека годишно умират в резултат на пасивно тютюнопушене. Токсичната смесица в тютюневия дим включва 60 познати

---

¹ World Health Organization, International Agency for Research on Cancer. Evaluating the Effectiveness of Smoke-free Policies. IARC Handbook of Cancer Prevention. Lyon: WHO IARC, 2009.

² Luk R, Ferrence R. The economic impact of smoke-free legislation on the hospitality industry. Special Report Series. Toronto: Ontario Tobacco Research Unit, 2005.

³ Scollo M, Lal A, Hyland A, Glantz S. Review of the quality of studies on the economic effects of smoke-free policies on the hospitality industry. Tob Control 2003;12(1):13-20.

съставки, причиняващи рак при хората. Не е познато безопасно ниво на излагане на тютюнев дим.⁴

Изследване, което прави оценка на смъртните случаи на деца и възрастни непушачи, използвайки данни от 192 страни през 2004 г. заключава, че „В световен мащаб 40% от децата, 33% от мъжете непушачи и 35% от жените непушачи са били изложени на вторичен тютюнев дим през 2004 г. Това излагане по приблизителна оценка е причинило 379 000 смъртни случая от исхемична болест на сърцето, 165 000 от инфекции на долните дихателни пътища, 36 900 от астма и 21 400 от рак на белите дробове. 603 000 смъртни случая са причинени от пасивно тютюнопушене през 2004 г., което е било около 1% от световната смъртност. 47% от смъртните случаи от пасивно тютюнопушене са сред жени, 28% сред деца и 26% сред мъже.“⁵

В параграф 25 на Приложението към Препоръката на Съвета на Европейския съюз за среда без тютюнев дим се казва: „Безопасни нива на излагане на вторичен тютюнев дим не съществуват и, както беше признато от Конференцията на страните в решение FCTC/COP1(15), инженерните методи като вентилация, обмен на въздуха и използване на определени зони за пушене не защитават от излагане на тютюнев дим.“

В отговор на всички, които твърдят, че забраната нарушава правата на пушачите, ще цитираме част от Решение № 7294 от 26.05.2011 г. на Върховния административен съд на Република България по повод забраната за тютюнопушене в Кюстендил, в което се казва: „Околната среда без тютюнев дим е естественото състояние на околната среда. Този факт не се нуждае от доказване. Тютюнопушенето не е субективно право, нито е защитен от закона интерес. Това е вредоносна практика, както за упражняващия я, така и за околните..... Ето защо ограничаването в каквато и да било степен на тютюнопушенето не може да се приеме като мярка накърняваща права или засягаща правна или лична сфера на гражданите. Напротив – възможността да се пуши на обществени места, дори при ограничени условия, поставя под заплаха здравето както на пушещия, така и на околните /пребиваващи или работещи в тях/ и нарушава основното и неотменимо конституционно право на гражданите на здравословна и безопасна среда на живот. В този контекст именно предоставянето на възможност за упражняване на тази вредоносна практика на обществени места може да се разглежда като нарушаване на субективни права, гарантирани от Основния закон и като дискриминационна практика по отношение желаещите да живеят, работят и ползват обществени места без тютюнев дим, както и може да бъде основание за търсене отговорност за вреди.“

Не на последно място трябва да се чуе и мнението на гражданите. Резултатите от национално представително проучване „Обществени нагласи

---

⁴ Making cities smoke-free 2011, World Health Organization 2011, стр. 1
http://whqlibdoc.who.int/publications/2011/9789241502832_eng.pdf

⁵ Oberg, M.; Jaakkola, M.S.; Woodward, A.; Peruga, A.; Pruss-Ustun, A., “Worldwide burden of disease from exposure to second-hand smoke: a retrospective analysis of data from 192 countries,” The Lancet, November 26, 2010.

към регулацията на тютюнопушенето“ на ББСС „Галъп Интернешънъл”, проведено през месец ноември 2011 г. показва, че 60% от всички анкетирани подкрепят въвеждането на пълната забрана, като забраната се подкрепя и от 31% от пушачите, включени в проучването.

Всичко това ни дава основание категорично да възразим срещу внесеното предложение за промени в Закона за здравето. Още повече, че то е свързано с връщане на ред, който доказва, че не може да осигури безопасна среда за посетителите в заведенията. Там, където бяха изградени помещения за пушачи, те не отговаряха на изискваната квадратура, на много места вентилацията не се използваше, вратите стояха непрекъснато отворени и димът проникваше и в другите помещения. Заведенията с площ до 50 м² не изградиха необходимата вентилация и в тях просто не можеше да се диша.

УВАЖАЕМА Г-ЖО ЦАЧЕВА,

УВАЖАЕМА Д-Р ДАРИТКОВА,

Разчитаме, че както членовете на Комисията по здравеопазването, така и всички депутати, ще оценят ползите за здравето от въведената забрана за тютюнопушене на закрити и някои открити обществени места и няма да допуснат връщане на старото статукво, което доказва, че не осигурява среда, свободна от тютюнев дим в заведенията за хранене и развлечения.

С УВАЖЕНИЕ:

**Д-Р ГЕРГАНА ГЕШАНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОАЛИЦИЯ ЗА ЖИВОТ
БЕЗ ТЮТЮНЕВ ДИМ**

**ПАВЕЛ АНТОНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
СДРУЖЕНИЕ
„БЪЛГАРИЯ БЕЗ ДИМ“**